

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

PROÇESI PËRMIRËSIMIT ENERJITIK

'FINALE'

KORNIZA E POLITIKAVE PËR ZHVENDOSJE (KPR)

**CEZ Shpërndarje
(NJZP)**

Date: Prill 23, 2014

**Korniza për Procedurat e Vlerësimit Mjedisor
Proçes Përmirësimi Energjitik, projekt i financuar nga Banka Botërore në
Shqipëri**

1. HYRJE

Kjo Kornizë e Politikave të Zhvendosjes është përgatitur nga kompania CEZ Shpërndarje Shqipëri dhe mbulon çështjet që lidhen me zhvendosjen e detyruar dhe blerjen e tokës. Ky është një nga dokumentet e rëndësishme nën "politikën mbrojtëse" i përgatitur për të mbështetur Fuqia Rimëkëmbjes Projectin Shqipërinë.

Meqë projekti pritet të financohet nga Banka Botërore, dokumenti përmendur më lart është përgatitur në përputhje me Politikën Jovullnetare të ri-sistemimit sipas Bankës Botërore (OP 4.12).

Dokumenti ofron Politikën Operacionale të Bankës Botërore dhe udhëzime të qeverisë shqiptare për blerjen e tokës dhe çështjet e risistemimit. Dokumenti i përgatitur nga Agjencia e Zbatimit-CEZ Shpërndarje është një manual kuadër i përgjithshëm për të siguruar marrjen në konsideratë të interesave të të gjitha palëve të përfshira dhe çështjet problematike lindur prej tyre dhe futjen e një qëndrimi të tillë si kërkesat më të rrepta dhe të arsyeshme të ndonjë pale që shqyrtohen me kujdesin e duhur dhe merren parasysh.

Objektivi kryesor i Kornizës së Politikave për Zhvendosje është që të drejtojë për të trajtuar ndikimet tilla si blerjen e tokës ose të zhvendosjes në qoftë se ndikimet e projektit kanë të ngjarë të ndodhë, dhe të ofrojnë ndihmë për të projektuar personat e prekur.

Korniza e Politikave të Zhvendosjes përcakton procedurat e marrjes së tokës dhe zhvendosjen e detyruar, po ashtu përcakton objektivat, parimet, të drejtat për kompensim, kornizave ligjore, procedurat e konsultimit dhe mekanizmat e ankesave rregullimin më se gjatë zbatimit të Projektit të Përmirësimit me energjisë elektrike në Shqipëri, në rast të ndikimit të mundshëm të projektit, do të përdoret për përgatitjen e Planeve të veçanta të Veprimit për Zhvendosje.

2. PËRSHKRIMI I PROJEKTIT

Projekti i propozuar do të mbështesë zbatimin e Planit të Qeverisë për Përmirësimin në sektorin e energjisë elektrike, e cila është e bazuar në katër shtylla kryesore: a) duke rritur sigurinë e furnizimit përmes diversifikimit të burimeve gjeneruese dhe forcimin e integritimit rajonal; b) përmirësimin e efikasitetit të sistemit në sektorin e shpërndarjes duke zvogëluar humbjet dhe përmirësimin e grumbullimit të parave të mgra faturimi; c) mbështetjen për përmirësimin e tregut të energjisë elektrike dhe d) kryerjen e reformave të pushtetit prioritarë në sektorin e energjisë. Për të mbështetur reformat e Qeverisë Projekti përbëhet nga katër komponentë: i) rritjen e besueshmërisë së furnizimit, ii) Përmirësimi i infrastrukturës të shpërndarjes, iii) Rifreskim të të dhënave të qendrës; dhe iv) Futjet e reformave në sektorin e energjisë prioritarë dhe mbështetje të realizimit të projektit.

Komponenti 1-Sigurimi afat shkurtër të furnizimit të energjisë: Importet e energjisë në Shqipëri i mungon kapaciteti prodhues i fortë për të menaxhuar paqëndrueshmërinë e motit, për më tepër, HEC Koman në Kaskaden Drin nën mirëmbajtje dhe ka një hendek kapaciteti prej rreth 150/ MË për një periudhë 3 vjeçare.Prandaj përmes këtij komponenti të projektit do të mbështesë importit të energjisë elektrike.

Komponenti 2 - Përmirësimi i infrastrukturës së Shpërndarjes: Ky komponent do të

mbështesë planin e QSH-së dhe kompania e shpërndarjes për të zvogëluar humbjet, përmirësimin e grumbullimit të parave të faturimit dhe besueshmërinë në nivelin e Tensionit të Mesëm TM dhe Tensionin e Ulët TU. Kompania e shpërndarjes ka përfunduar një studim, i kryer nga konsulentët ndërkombëtarë, duke vlerësuar fushat e humbjeve të mëdha dhe arkëtim të ulët. Raporti gjithashtu përfshin një plan veprimi të propozuar për të zvogëluar humbjet gjatë gjashtë viteve të ardhshme. Investimet vlerësohen rreth 275.000.000 \$ gjatë gjashtë viteve të ardhshme (2015-2020).

Investimet do të fokusohet në: i) përmirësimin e sistemit të shpërndarjes nën-transmetim për të përmirësuar rehabilitimin e situatës, ii) investime në rrjetin e tensionit të mesëm (6-20 kV) dhe iii) sistemi i matjes, investimi për rrjetin e tensionit të ulët; dhe iv) përmirësimi i menaxhimit të kompanisë dhe të faturimit dhe arkëtimin të sistemit.

Pesë nënkomponentë propozuara do të përfshijnë:

- a) Përmirësimi i sistemit të transmetim: Investimet në nivel transmetimi janë të nevojshme për të përmirësuar rehabilitimin e sistemit në qendër të Tiranës, duke forcuar dy linjat ekzistuese 35/MV dhe 110/MV në sistem.
- b) Investime të planifikuara në rrjetin e tensionit të mesëm (6-20kV): Investimi i propozuar do të përfshijë linjat kabllore TM dhe kabina TM/ TU të shpërndarjes, si dhe sistemin e matjes në kabina.
- c) Investimet e sistemit Matës në rrjetin e tensionit të ulët: CEZ Shpërndarje bën të njohur se rreth 250.000 klientë kanë matësa të dëmtuara apo të mos kenë matësa fare. Sipas këtij komponenti projekti do të ofrojë financim për blerjen dhe instalimin e: (i) rreth 230.000 matësave një fazor dhe tre-fazor; (ii) kabllot të tensionit të ulët koncentrik; (iii) kabllot ABC; dhe (iv) kabllot trefazor me konduktor të rregullt.
- d) Përmirësimi i sistemit të faturimit dhe mbledhjes së të ardhurave.
- e) Menaxhimi shërbimeve këshilluese:

Komponenti 3- Transmetimi / përmirësimi i të dhënave: Në vitin 2011, Qeveria Shqiptare e zhvendosi konsumatorin e tensionit të lartë industriale në tregun e parregulluar, kjo ka pasur efektin e reduktimit detyrimin të Qeverisë Shqiptare, nëpërmjet KESH , për të siguruar garancitë e rreth 50.000.000 \$ Amerikan të KESH dhe e vuri Shqipërinë në ballë të reformave të tregut të kërkuara nga direktivat e BE. Hapi i ardhshëm në reformën e tregut është për të hapur tregun për konsumatorët e tensionit të mesëm të nivelit të dytë, duke ulur më tej detyrimin publik për të garantuar furnizim për konsumatorët e rregulluar tarifore.

Për të lehtësuar këtë proces, projekti do të mbështesë OST-në që të: (i) të instalojë matësa për konsumatorët e tensionit të mesëm dhe të PPE-ve dhe krijimin e një qendre të dhënave / matëse në OST, dhe (ii) të lehtësojë të ardhmen tregun e çrregullt për furnizuesit të drejtë dhe të konsumatorëve, dhe IPP.

Komponenti 4 - Futja e reformave në sektorin energjetik prioritar dhe mbështetje të realizimit të projektit: Qeveria shqiptare pranon se investimet vetëm nuk do të jenë të mjaftueshme për ta kthyer sektorin pa reforma kritike në sektorin e energjisë që do të

adresojnë çështjet strukturore, institucionale dhe operacionale të këtij sektori. Në mbështetje të projektit të zbatimit, ky komponent do të financojë asistencën teknike të nevojshme për të filluar reformat prioritare për të mundësuar rimëkëmbjen e sektorit të energjisë.

Hartimi i projektetve konkrete për investimet dhe gjurmët e zonave nuk janë përcaktuar ende. Ndikimet e mundshme që mund të shkaktojë Politika e Operative 4.12 Politika e zhvendosjes së detyruar - mund të jetë investime sipas komponentëve të dytë në qoftë se projekti do të financojë nënstacione të reja dhe në qoftë se vendndodhja e nënstacioneve të reja është e vendosur të jetë në tokë private ose çdo tokë që është në përdorim nga personat privat ose subjekteve. Potencialisht, edhe investime të tilla si shtrimin e kabllave nëntokësore mund të çojë në marrjen e përkohshme të tokës ose të drejtën e mënyrës së marrëveshjeve me përdoruesit e tokës në qoftë se kabllot do të kalojnë nëpër një tokë private. Edhe pse, praktika është për të shtruar kabllot nëntokësore paralel me rrugët. Duke pasur parasysh natyrën programatike të hartimit të projektit, projekti do të financojë një sërë investimesh që do të perfundojnë gjatë zbatimit të projektit, me vlerësimin e ndikimeve të sakta të projektit nuk mund të përcaktohet, nëse do të ketë ndonjë ndikim në tokë private ose tokës në përdorim apo ndonjë zhvendosje. Në qoftë se kjo do të ndodhë, ndikimet do të jenë të marginalizuar. Kështu, projekti nuk mund të përgatisë Planin e Veprimit për Zhvendosje – PVZh, por ka përgatitur e Kornizën e Politikave të Zhvendosjes – KPZh, kjo kornizë do të drejtojë ndonjë ndikim të mundshëm i cili do të rezultojë në blerjen e tokës ose të përhershme ose të përkohshme ose të zhvendosje ose humbjes së tokës të ardhurave ose asetëve të marra etj. Gjatë zbatimit të projektit, nëse ndonjë investim, financuar nga ky projekt apo aktivitet jo të financuara nga projekti, por e lidhur, do të rezultojë në blerjen e tokës apo zhvendosjes se projekti do të përgatisë faqe të veçantë Planin e Veprimit për Zhvendosje të përcaktuara në këtë Kornizë

Në këtë fazë të Projekti nuk është e nevojshme për të përgatitur një të Plan Veprimi për Zhvendosje dhe Plan Kompensimi për rrjetin kabllor nëntokësor TM 20kV dhe investimeve në rrjetin e Tensionit të Ulët TU pasi ende nuk janë identifikuar nën-projektet dhe zonat e prekura. E njëjta vlen edhe për investimet e nën-stacionit për vitin e parë. Në bazë të vlerësimeve paraprake të lokacionit nuk do të ketë ndikim në tokë private ose të tokës në përdorim.

Procedura për shqyrtimin e komponentëve të investimit për të dy të fazat e ndërtimit dhe fazat pas përfundimit të ndikimeve që kanë të bëjnë për blerje / shpronësimin të tokës; ndikon në jetesën dhe kompensimin përkatës, dhe masat kryesore mbrojtëse sociale dhe udhëzime për përgatitjen e Planeve të Veprimit për Zhvendosje, janë dhënë më poshtë në këtë Kornizë.

3. NDIKIMET, BLERJA E TOKËS DHE PARIMET E ZHVENDOSJES

Politika Operacionale e Bankës Botërore për zhvendosje jovullnetare (OP 4.12) kërkon që ndikimet sociale të të gjitha projekteve e saj duhet të mbështeten të zbuten në bazë të politikave operacionale të cilat përcaktojnë parimet dhe metodat e planifikimit për punë zbutjeje. Kjo vlen kur prona duhet të jetë fituar, apo përdorimi i saj modifikuar, për një projekt, dhe se blerjes ose rezultatet e modifikimit në humbjen e të ardhurave, vendbanimit apo qasje në burimet, qoftë i përhershëm ose i përkohshëm nëse është e ligjshme ose e paligjshme. Blerja e tokës apo ndonjë zhvendosje të Projektit njerëzve të prekur - në zonën e projektit, pra do të bëhet në përputhje me ligjet e Shqipërisë duke marrë parasysh Kornizën Botërore të Bankës, Politikës së zhvendosjes jovullnetare. Sa herë që nuk do të ketë përshtatje

në mes të Politikave Operacionale të Bankës Botërore dhe Ligjet Shqiptare rregullat e Politikave Operacionale të Bankës do të aplikohen.

1) Llojet e mundshme të ndikimeve dhe qëllime

Bazuar në natyrën e nën-projekteve të parapara në bazë të dokumentit të përshkrimit të projektit, mund të ndodhë që nën aktivitetet do të çojnë në blerjen e tokës, kufizim ose humbjen e aksesit ndaj aseteve dhe burimeve ekonomike dhe për këtë arsye, në fund të fundit për blerjen e tokës dhe kompensimin. Është parashikuar që vetëm një numër i vogël njerëzish dhe të zonës do të ndikohet nga nën aktivitetet. Kur kjo ndodh, do të zbatohen dispozitat përkatëse në ligjet Shqiptare dhe Politikën Operacionale të Bankës Botërore (OP 4.12) për zhvendosja jovullnetare. Duhet të përmendet se aktualisht plani është vetëm për veprat e rehabilitimit të financave. Punimet e mundshme rehabilituese janë planifikuar në vende të tilla si janë postuar në fotografitë në Shtojcën 1. Gjasat për të shkaktuar Politikën Operacionale 4.12 do të ekzistojë vetëm nëse projekti gjatë zbatimit do të financojë nën-stacioneve të reja dhe shtrimin e kabllave nëntokësore.

Nëse gjatë zbatimit të projektit do të ketë nevojë për blerjen e tokës se me siguri nuk do të jetë parcelë me madhësi rreth (maksimumi 100-200 metra katrore) për nënstacionet. Tensioni i Ulet në zonat urbane të banuara ose rurale të banuara . Ndikimet e tjera të mundshme do të ketë ndikime të përkohshme gjatë shtrimit të kabllave nëntokësore . Këto ndikime do të jenë të kufizuara herë për qëllimin dhe madhësinë duke pasur parasysh se kabllot janë të dhëna në buzë të rrugëve urbane dhe lokale. Zakonisht kabllot nëntokësore do të kalojnë para derës hyrëse të shtëpive apo blloqeve të banimit dhe në këtë mënyrë do të ketë mosmbajtjeje të përkohshme me hyrjen . Në këtë situatë të hyrjes të përkohshme janë të siguruar dhe të nevojshme rrethimet . Ndikimi i tretë i mundshëm mund të jetë që të zhvendosë një kiosk apo shitjen për shkak të instalimit të një nënstacioni . Duke pasur parasysh se nënstacionet janë të vendosura në zonat e banuara urbane / rurale nuk mund të jetë një mundësi që instalimi i nënstacionit mund të shkaktojë nevojën për zhvendosjen e një kioske ose shitjen. Ndikimet e mundshme dhe në këtë mënyrë të mundshme nga ky projekt do të mund të jetë (i) marrja e përhershme e tokës urbane / rurale në zgjidhjen e banuar me madhësi maksimale deri 100-200 metra katrore , ose (ii) ndikimet e tokës përkohshme dhe madhësia e kufizuar e drejta e rrugës për shkak të shtrimin e kabllave nëntokësore dhe (iii) apo zhvendosjen e një kioske ose shitjen e saj.

2) Parimet themelore të Programit të ri-sistemimit

KPR-ja kërkon të sigurojë që personat e prekur janë konsultuar në mënyrë kuptimplotë, kanë marrë pjesë në procesin e planifikimit dhe, kompensohen në mënyrë adekuate në atë masë të paktën për kohën e tyre të para-ndikimit. Në rast të ndikimeve të jetesës se sa të ardhura janë restauruar dhe se procesi është i drejtë dhe transparent.

i.Konsultimi dhe pjesëmarrja e personave të prekur: të drejtat dhe interesat e PAP duhet të dëgjohen dhe të konsiderohen në këtë faqe interneti specifike Planet e Zhvendosje se Veprimet ose Plani I Blerjes së Tokës. Pjesëmarrja dhe konsultimi i NjNP është thelbësore për një kompensim transparent dhe efektiv dhe zbutjen e ndikimeve negative.KPR-ja kërkon të sigurojë që personat e prekur, komunitetet dhe autoritetet lokale (në varësi të ashpërsisë së ndikimeve) janë të rregullt dhe të vërtetë të informuar kuptimplotë dhe konsultuar; inkurajohen dhe ndihmohen që të marrin pjesë në procesin e planifikimit dhe zbatimit të kompensimit; dhe PAP kompensohen në mënyrë adekuate në atë masë që të ardhurat e tyre janë restauruar (në rast të humbjes së jetesës) dhe se procesi është i drejtë dhe transparent.

ii. Minimizimi i zhvendosjes: Agjencia zbatuese do të përpiqet sa më shumë të jetë e mundur për të siguruar se projekti do të shmangë ose minimizojë përvetësimin e tokave dhe zhvendosjen fizike të familjeve ose ndonjë biznes

iii. Sigurimi dhe garantimi në kohë të ndonjë kompensimi të nevojshëm para se të fillojnë punimet e ndërtimit: për tokën e personave të cilët do të preken. Kjo do të bëhet në përputhje me politikën dhe udhëzimet e Bankës Evropiane.

iv. Opsionet e kompensimit të negociuara: Një konsensus duhet të arrihet me ata që do të preken në mënyrë që një kompensim të drejtë dhe të barabartë bërë për humbjen e aktiveve dhe kompensimet e paguara sipas normave që mbizotërojnë tregjet e zonave lokale ose kostos së zëvendësimit cilado është më e lartë.

v. Ata që janë të prekur duhet dhënë prioritet nga projekti.

vi. Krijimi i të dhënave në ndikimin bazë: Aktivitetet e mëposhtme kanë për qëllim të inventarizojnë pronën e prekur.

- një inventar të aseteve dhe tokës së prekur, përdorimin dhe madhësinë e saj, të nevojshme për të ndihmuar në përcaktimin e niveleve të drejta dhe të arsyeshme për kompensim ose masa të tjera lehtësuese të pranuar nga personi i prekur (s).
- Një regjistrim të popullsisë, statusin socialo-ekonomik të personave të prekur.
- Krijimi i një data-bazë e cila do të: lehtësoj zbatimin, mundësimin e monitorimit dhe menaxhimin e adoptimit, dhe të sigurojë të dhëna të mjaftueshme për të kryer një vlerësim përfundimtar me qëllim të arritjes së mbylljes për çdo çështje të pazgjidhur dhe mos angazhimit të duhur nga mbikëqyrjen e Bankës Botërore.

vii. Grupet e cenueshme sociale: Këto janë grupe që përfshijnë ato me pasuri minimale, analfabet, dhe moshës të tretë. Këto janë shpesh të dobët fizikisht, dhe zakonisht kanë nevojë për ndihmë të veçantë në fazën e zhvendosjes / shqetësim. Në veçanti, familjet me kryefamiljare femra mund të humbasë fuqinë e duhur.

viii. Një procedurë e pavarur ankesave: Një Ekipi i pavarur i përbërë nga administrata lokale, zyrtarë të qeverisë qendrore dhe vendasit do të luajnë një rol kyç në krijimin e një mekanizmi të ankesave të nevojshme për të zgjidhur problemet dhe për të menaxhuar çështjet e paparashikuara të cilat mund të lindin gjatë zbatimit. Ajo do të organizohet në mënyrë të tillë që të jenë të arritshme për të gjithë, me shqetësim të veçantë për situatën e grupimeve në nevojë.

ix. Rreziqet potenciale mbrojtëse sociale dhe Masat Lehtësuese :

- Zbatimin Agjencia përmes departamentit ligjor dhe Ministrisë së Energjisë dhe Industrisë (MEI), për të verifikuar në kohën e implementimit të projektit, në qoftë se ndonjë nga banorët ka pretendime pronësie mbi pronën në rast se kjo është një tokë publike. Nëse dikush ka pretendime të tilla pronësore, Ministria me instancat e veta do të për të marrë titujt e pronësisë dhe kompensimin e tyre për pronën e shpronësuar.
- Fondet e përfshira si rezervë shtesë shpronësimi i përafërm i shumës totale të kompensimit, për çdo kërkesë të papritur për kompensim të tokës, të cilët mund të kërkojnë kompensim shtesë dhe të fitojë rastin në Gjykatë.
- Faza e parë rekomandohet në rastet kur PAP nuk ka të identifikuar ata që mund të mos jetojnë më në zonat e shpronësuar (migruar në një rajon tjetër të vendit apo që kanë emigruar jashtë vendit). Njoftimi duhet të bëhet gjatë implementimit nga Agjencia – Cez Shpërndarje përmes publikimit të emrit gjithnjë në terren në zonën e projektit, dhe të paktën në dy gazeta me një shpërndarje mbarëkombëtare dhe lokale për një periudhë prej një muaji (çdo të dielë).

x. Procedura operationale Bankës Botërore për zhvendosjen e detyruar: Politika operationale të Bankës Botërore 4.12 për zhvendosjen e detyruar kërkon që rivendosja e

pavullnetshme të shmanget kur është e mundur, ose të minimizohet, duke eksploruar të gjitha planet praktike alternative të projektit. Aty ku nuk është e mundur për të shmangur zhvendosjen, veprimtaritë e rivendosjes duhen konceptuar dhe ekzekutuar programet e zhvillimit të qëndrueshëm, duke siguruar burime të mjaftueshme të investimeve për të mundësuar personat e zhvendosur (nëse ka) nga projekti për të ndarë në përfitimet e projektit. Personat e prekur duhet të konsultohen në mënyrë kuptimplotë dhe duhet të kenë mundësi të marrin pjesë në planifikimin dhe zbatimin e programeve të zhvendosjes / kompensimit. Ata gjithashtu duhet të ndihmohen në përpjekjet e tyre për të përmirësuar mjetet dhe standardet e jetesës e tyre ose të paktën për të rivendosur ato, në terma reale, për të parë nivelet zhvendosjes / ose ndikim në nivelet mbizotëruese para fillimit të zbatimit të projektit, cilado që të jetë më i lartë.

xi. Ku zhvendosja apo humbja e strehim ndodh: politika kërkon që masat për të ndihmuar personat e zhvendosur të zbatohet në përputhje me planin e zhvendosjes dhe kompensimit të veprimit (matrica të drejta).

Metodologjia e ndjekur është i bazuar në legjislacionin kombëtar dhe në praktikën më të mira ndërkombëtare.

- i. **Së pari**, duhet të jenë të informuar personat e prekur nga projekti në lidhje me zbatimin dhe ndikimet e projektit, dhe për të marrë reagime prej tyre, në mënyrë që të zgjedhin alternativën më të mirë për të minimizuar efektin negativ të projektit në jetesën e tyre. Së dyti, autoriteti në favor të të cilave do të bëhet shpronësimi do të negociojë me njerëzit e prekur për një marrëveshje mbi shpronësimin. Nëse ata që janë prekur nuk pajtohen me marrëveshjen, ai duhet të vazhdojë me shpronësimin e njëanshme pasi të gjitha planet alternative të projektit për të shmangur ndikimin që është vlerësuar.
- ii. **Shpronësimet e tokës së përhershme:** shpronësimet e përhershme për punë me interes publik kërkohej kur ne privojmë krejtësisht tokën e pronarit që është duke e përdorur atë. Çmimet e shpronësimeve të përhershme për rajone të veçanta janë të specifikuar me një hartë të miratuar me vendim të Këshillit të Ministrave. (Vlerat e tokës duhet të jetë çmimi aktualë i tregut, agjentët e pasurive të patundshme duhet të konsultohet në çmimet aktuale të tokës në këtë zonë, këto çmime duhet të jenë shumat reale të paguara, nuk reduktohen shumat e përdorura për të ulur taksat mbi shitjen e tokës thelbësore që vlerat janë të vendosur objektivisht.; përdorimi i hartës zonale mund të bëhet vetëm nëse vlerat korrespondojnë me vlerat aktuale për shitjen e tokës.
- iii. **Shpronësimet e përkohshme:** shpronësimet e përkohshme janë të kërkuara për përdorim të përkohshëm të tokës gjatë ndërtimit (aksesit të rrugës apo zona depozitimi). Çmimet e shpronësimit duhet ti paguhet pronarit në bazë mujore për aq kohë sa toka është e zënë. Çmimi varion nga lloji i funksionalitetit të tokës. Referencat e çmimeve mund të merren nga Drejtoria e Bujqësisë të Rajonit ku projekti është vendosur. Megjithatë shumat për kompensim mujor do të përcaktohet nga vlerësuesi i pavarur. Toka pas punimeve do të rikthehet në gjendjen e para-projektit.
- iv. **Sigurimi i masave të risistemimit të personave të prekur pa të drejtat e pronësisë të njohur (te paligjshëm):** OP 4.12, kërkon që personat e prekur pa të drejtat e njohura për kompensim ("pronarët" p.sh. qiramarrësit dhe përdoruesit e paligjshëm të tokës apo okupatorëve) duhet të pajisen me asistencë të tilla si: kompensim të holla për humbjen e strukturave të përhershme, pemë dhe kulturat që i përkasin atyre personalisht, por nuk ka kompensim të tokës.
- v. **Dëmet me pagim:** Përveç kompensimit të shpronësimit të përkohshëm që i jepet pronarit të tokës për dëmet e shkaktuara gjatë aktivitetëve të ndërtimit. Çmimet e referencës mund të merren nga institucioni përkatës I rajonit.

4. KORNIZA LIGJORE

Në nenin 41/4 të Kushtetutës së Shqipërisë parashikohet: "Shpronësimet ose ato kufizime të së drejtës së pronës që barazohen me shpronësimin, lejohen vetëm përkundrejt një shpërblimi të drejtë"

Për më tepër, në Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut, është e dhënë në Art. 1 "E drejta e pronës" i Protokollit 1: "Çdo person fizik ose juridik ka të drejtën e gëzimit paqësor të pasurisë e tij. Askush nuk mund të privohet nga prona e tij përjashtuar në rastet të interesit publik dhe në kushtet e parashikuara nga ligji nga parimet e përgjithshme të së drejtës ndërkombëtare ..."

Në këtë formë është në fuqi ligji nr. 8561, datë 22. 12. 1999 "Për shpronësimet dhe marrjen e përkohshme të pasurisë pronës private për interes publik". Ligji parashikon tër procedurën se si fillon procedurën e shpronësimit, për cilën arsye, nga i cili subjekt dhe e drejta e pronarëve për të kundërshtuar vlerësimin e pronës bërë në mënyrë të njëanshme nga institucionet shtetërore.

Gjithsesi, një marrëveshje ndërkombëtare e ratifikuar me ligj ka epërsi mbi aplikimin para një ligj të përbashkët. (Neni 116 i Kushtetutës së Shqipërisë) Për më tepër, në qoftë se një ligj krijon një përplasje me një marrëveshje ndërkombëtare e ratifikuar me ligj, në këtë rast do të aplikohet marrëveshja ndërkombëtare. Ky parim është një garanci për marrëveshje ndërkombëtare mes qeverisë shqiptare me BB, për kredi, ajo do të aplikohet në prioritet përpara me legjislacionin në fuqi, sidomos para ligjit në fjalë "Për shpronësimet".

Le të bëjmë një rezymë të shkurtër të parimeve të ofruar nga ligji "Për shpronësimet ...":

- Projekti ka për qëllim interesin publik , pasi ai është një investim në sektorin e energjisë elektrike , ; (Neni 8 / c të Ligjit "Për shpronësimin ...) " ;
- subjekti përfitues në procesin e shpronësimit do të jetë e pronësisë private , komuna përkatëse dhe gjithashtu ministrinë relevante (Neni 9 i Ligjit "Për shpronësimet ...) "
- Institucioni Interesuar , CezShperndarje në këtë rast duhet të paraqesë kërkesë me një listë të dokumenteve të nevojshme në Ministrinë përkatëse , që është " Ministria e Industrisë dhe Energjitikës " (me strukturën e qeverisë aktuale) ; (Neni 10 dhe 11 , të Ligjit) ;
- Ministria përkatëse ka për të ndjekur procedurën ligjore , për publikimin e kërkesës për shpronësim , për të mbledhur ankesat e pronarëve të prekur , dhe të përgatitur draftin e aktit nënligjor të Këshillit të Ministrave ;
- Procedura do të konsiderohet e plotë , kur pronarët përmes një deklaratë të miratuar transaksionin e pronës në favor të shtetit ;
- Vendimi për shpronësimin (për pronarët që nuk pajtohen me shpronësimin) do të miratohet nga Këshilli i Ministrave dhe do të hyjë në fuqi menjëherë , edhe ajo do të publikohet në Gazetën Zyrtare ;
- Pronarët e prekur kanë të drejtën e ankesës në Gjykatën për kompensim dhe në qoftë se ata nuk e ndjekin këtë procedurë , vendimi i Këshillit të Ministrave do të jetë titull ekzekutiv .

Pothuajse të njëjtën procedurë "përshtatshmërisht", duhet të ndjekur për institucionet e tjera, në:

1 / zhvlerësimi i pasurisë; (Neni 18, i ligjit "Për shpronësim")

2 / marrje e përkohshme posedimin e pronës; (Neni 27-37 i Ligjit "Për shpronësimin")

- **Zhvlërësimi i pasurisë:** Gjatë ndërtimit për interes publik mund të ndodhë që disa prona nuk do të jetë e nevojshme që do të merren nga pronari, por në të njëjtën kohë pronari nuk do të jetë në gjendje të gëzojnë pronën si më parë dhe në këtë mënyrë ai ka e drejta e kompensimit për zhvlërësimin e pronës së tij. Ky institucion nuk zbatohet aq shpesh në praktikë, por ajo është e përcaktuar me ligj, në qoftë se pronarët janë të prekur në këtë mënyrë gjatë zbatimit të projektit.
- **Marrja e përkohshme për posedimin e pronës:** Gjatë ndërtimit mund të ndodhë që prona të caktuara janë të nevojshme për të marrë në posedim për përdorim të përkohshëm. Kërkesa për të marrë në posedim të përkohshëm një pronë duhet të adresohet në Ministrinë përkatëse, duke e përshkruar pronën, arsyen, afatin dhe kompensim për pronarin. Pronari ka të drejtë të ngrejë ankesë në gjykatë kundër vendimit të tillë.

3) *Legal Criteria on the Evaluation of Properties*

Vendimi i Këshillit të Ministrave Nr. 138 datë 23. 03. 2000 Siguron kriteret ligjore për vlerësimin e pronave të prekura nga shpronësimi.

- **Toka:** Vlerësimi i tokës së shpronësuar do të përcaktohet për tokat urbane, tokat brenda vijës së verdhë të qytetit dhe komunës, pronave sipas çmimeve të miratuara nga Këshilli i Ministrave që rrjedhin nga Ligji Nr 9235, datë 29.7.2004 "Për kthimin dhe kompensimin e pronave private "(Shih hartën e çmimeve).
- **Pronat rezidenciale:** Vlera e kompensimit të shpronësimit të pronave banesore është konsideruar mesatare çmimi i shitjes, sipas të dhënave të Zyrës së Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme (ZRPP).
- **Industriale dhe pronat bujqësore:** Vlera e kompensimit të shpronësimit për pronat industriale dhe bujqësore konsiderohet mesatarja e çmimit të shitjes në përputhje me të dhënat e Ministrisë së Punëve Publike, Transportit dhe Telekomunikacionit ose të Ministrisë së Bujqësisë. Zhvlërësimi i pasurisë duhet të zbritet nga çmimi.
- **Toka bujqësore, zonat pyjore, etj:** Vlerësim Vlera e tokave bujqësore, zonat pyjore, kullimore dhe kullotat përcaktohet nga çmimet e miratuara nga Këshilli i Ministrave plotësuese të ligjit nr 9235, datë 29 7 2004 "Për kthimin dhe kompensimin e pronave private ". Në rastet ku nuk ka çmime të miratuara për rajone të caktuara, vlerësimi për tokat bujqësore, në zona pyjore dhe kullotat përcaktohet nga mesatarja e çmimit të shitjes në dispozicion në ZRPP.
- **Pemëve frutore:** Për pemët frutore, vlera e parashikuar është llogaritur duke marrë parasysh kostot e investimeve dhe shpenzimeve. Kjo vlerë është llogaritur për njësi (numri i pemëve frutore) ose njësi për sipërfaqen e tokës (m² i vreshtit, fidanishte etj).Investimi i pranishëm në vend, shpenzimet totale dhe faktorë të ndryshëm të amortizimit janë të parapara nga Ministria e Bujqësisë dhe direktivave të veçanta.
- **Prodhimet bujqësore:** Për të lashtat, vlera e parashikuar është llogaritur dhe jepen në bazë të çmimeve të tregut për njësi.
- **Ndërtimet pa leje:** Për investimet në rrugët kombëtare pronarëve të pronave, të cilët nuk janë të regjistruar në ZRPP (pa titull), duhet gjithashtu të shpronësohen. Subjekti, i cili fillon shpronësimin ka të drejtë për të përfunduar procedurën nëse: pronarët e pronës kanë filluar një proces administrativ në Agjencinë për Legalizimin dhe Integrimin e Pronave Informale (ALUIZNI), në përputhje me Ligjin Nr. 9482, datë 3.4.2006 "Për legalizimin, urbanizimin dhe integrimin e pronave informale", në rast ndërtimi pa leje (apo punët shtesë në ndërtesën ekzistuese) janë deklaruar më parë dhe

janë kualifikuar për më vonë lejes së legalizimit nga ALUIZNI, në bazë të kriteret e përcaktuara në vendimin e Këshillit të Ministrave Nr.438, datë 2006/06/28 "për kriteret, procedurat dhe dokumentacionin e kërkuar që të përcaktuar legalizimin e pronave informale"; në rastin kur pronarët e pronës jemi në procesin e marrjes së një leje legalizimi, etj

5. ECONOMIC REHABILITATION

Projektet kryesore të inconveniences në shoqëri me të cilën projektet e vendosura kërkon kredibilitet adekuat ekonomik të personave të prekur me verifikimin e duhur të elementeve përkatëse. Propozuesit e projektit do të bindin njerëzit për efektet e humbjes e fizike te truallit, të ardhurat, dhe në të vijnë si pasojë e ekonomike zhvendosja apo zhvendosja fizike nëse humbjet janë të përkohëshme apo të përhershme. Propozuesi I projektit do të krijojë metoda transparente për vlerësimin e të gjitha aseteve të prekura nga projekti siç kërkohet në bazë të ligjeve Shqiptare dhe Politikat Operative 4.12 e metodave Bankës Botërore. Në të përfshihen konsultime me individë të prekur së bashku me përfaqësuesit, Personat e prekur do të pranojnë përshtatshmërinë dhe pranojnë aftësinë e kompensimit të propozuar për të siguruar rehabilitimin ekonomik të të gjithë personave të prekur. Rehabilitimi ekonomik do të jetë pjesë e alternativave të kompensimit.

6. IDENTIFICATION AND CLASSIFICATION OF AFFECTED POPULATION GROUPS

Identifikimi i grupit të prekur të synuar do të kryhet për herë të parë në bazë të kriterëve të caktuara, nëse grupi i synuar (godinat, bizneset etj) janë banues në zonat e projektit apo jo-rezident, për të mos prekur drejtpërdrejt nga implementimit të projektit. Pastaj, do të identifikohen kategoritë e ndryshme të njerëzve të prekur nga projekti, si bazë për (i) krijimin e kushteve të përshtatshmërisë së tyre për mbështetje, dhe (ii) duke specifikuar më mirë kushtet e ndihmës. Më poshtë është dhënë një listë të tipologjive të grupeve të prekura.

Tabela 21. Tipologjitë e Grupeve të Prekur nga Projekti

Tipologjia e personave të prekur	Përkufizimi
Pronarët e pronave private:	Janë ata që kanë titullin ligjor të tokës, strukturën dhe asete të tjera
Banori paligjshëm (banorë të paligjshëm):	Janë ata të cilët kanë ilegalisht (vendbanime joformale) zënë tokat në bashki / komunë, për të banim, biznes ose qëllime të tjera.
Persona të cilët kanë kaluar kufijtë e pronave të tyre	Janë persona të cilët e kanë zgjeruar ndërtimin e tyre, tokat bujqësore, lokale, bizneset apo vendet e punës në tokat e bashkisë / komunës.
Qiramarrësit	Qiramarrësit janë ata persona që kanë marrëveshje qiramarrje, të shkruara ose të pashkruara, me një pronar privat të pronës me tituj të qartë të pronësisë, për të zënë një strukturë apo tokë të qëndrimit, biznes ose për qëllime të tjera.
Familjet që preken nga projekti	Janë përcaktuar për të përfshirë çdo person të rritur të zhvendosur, bashkëshortin / en, fëmijët e mitur dhe ngarkime të tjera që zakonisht banojnë në një familje ose kanë humbur disa nga asetet.
Personat që preken nga projekti	Janë persona që kanë interesa ekonomike apo vendbanimin brenda korridorit të ndikimit të projektit dhe të cilët mund të preken negativisht drejtpërdrejt nga projekti? Personat e projektit-të prekur përfshijnë të zhvendosurit, ato të humburit nga struktura tregtare ose banimi në tërësi ose në pjesë, humbjen e tokës bujqësore ose ngastra toke në tërësi ose në pjesë, të humbur në burimet e të ardhurave, si rezultat i veprimit të projektit.
Projekti Grupet e prekur:	Janë grupe ose komunitetet jashtë ndikimit të menjëhershëm të sistemit të furnizimit me energji që do të ngrihet, të cilat mund të preken nga projekti me një fokus në grupet më të cenueshme ose më të dobëta në shoqëri.
HH që jetojnë mbi kufirin e varfërisë	Duke u bazuar në skemat e asistencës sociale të fituara në Departamentin Rajonale e Sigurimeve Shoqërore.
Grupet e cenueshme:	Janë ato grupe të tilla si familjet e kryesuar nga gra, familjet me nevoja të veçanta / aftësi të kufizuara dhe të pa tokë, që do të trajtohet në një rast për rasti

7. PROCEDURA SHPRONËSIMIT

Tabela 22. Përshkrimi i procedurës së shpronësimit Hapat sipas Legjislacionit Shqiptar

HAPAT	INSTITUCIONET	PERSHKRIMI	VËREJTJE
HAPI I	Institucioni Interesuar, CezShperndarje, dhe Ministria e Industriisë dhe Energjitikës	Kërkesë për shpronësim për interes publik;	Plotësojnë kriteret e percaktuara me ligj, sidomos dokumentet e nevojshëm mbi nevojat shpronësimit;
	Ministria (MIE)	Komisioni për shpronësimin në MIE duhet të shqyrtojë kërkesën dhe dokumentet; Në qoftë se kriteret ligjore janë përmbushur MIE fillon procedurat e shpronësimit; Nëse jo, kërkesa do të refuzohet;	
HAPI II	MIE	Marrëveshja me subjektet rreth shpronësimit; Publikimi i njoftimit për shpronësim; Shqyrtoni sugjerimet dhe ankesat e personave të prekur nga procesi; Përgatitja e projekt-vendimit të Këshillit të Ministrave;	Rëndësi: vlerësimi i drejtë i pronave; Procedura duhet të ndiqet me kujdes dhe të respektuar të drejtën e personave të tretë për të parandaluar ankesën në Gjykatën; Shpronësimi do të bëhet për personat do të pranojë me vullnet të lirë që do të kompesohet me kushtet e publikuara.
HAPI III	Këshilli i Ministrave	Miratimi vendimin e shpronësimit për interes publik; OSE Hedh poshtë propozimin të MIE me sugjerimin për të shqyrtuar, në qoftë se ajo nuk është në pajtim me ligjin;	
HAPI IV	MIE	Paguajë kompensim për personat e prekur nga shpronësimi, para se të fillojnë punimet e ndërtimit;	

8. BOSHLLEQET MIDIS LIGJEVE VENDORE DHE BANKËS BOTËRORE

KATEGORITË	LEGJISLACIONI KOMBËTAR	POLITIKA E BANKËS BOTËRORE	REKOMANDIME QË MBULOJNË BOSHLLËQET
A. Humbja e Tokës Familjet,	Kompensimi me çmimin e përcaktuar më parë për tokë urbane dhe tokë bujqësore	Kompensimi me kosto të plotë zëvendësimi. Për tokën bujqësore të para-projektit ose zhvendosje para, cilado që është më e lartë, të vlerës së tregut të tokës së potencialit të barabartë produktive brenda të njëjtit afërsi. Për tokë urbane, vlera e tregut para-zhvendosja e tokës e madhësi të barabarta dhe të përdorimit, me objekte të ngjashme dhe burime brenda të njëjtit afërsi. Toka Ndërrimi i potencialit ekuivalente produktive.	Kompensim të plotë me çmimet e tregut. Në rastet kur nuk ka është zhvilluar tregun se kompensimi do të përcaktohet përmes vlerën e zëvendësimit. Kompensimi cilado është më e lartë.
Mbajtës jo-legal që janë në legalizim	<ul style="list-style-type: none"> Kompensimi me çmimin e përcaktuar më parë për tokë urbane dhe tokë bujqësore 	Kompensimi me kosto të plotë zëvendësimi. Asistencë për legalizimin e pronës do të sigurohet. Për tokën bujqësore të para-projektit ose zhvendosje e para, cilado që është më e lartë, të vlerës së tregut të tokës së potencialit të barabartë produktive brenda të njëjtit afërsi. Për tokë urbane, vlera e tregut para-zhvendosja e tokës e madhësi të barabarta dhe të përdorimit, me objekte të ngjashme dhe burime brenda të njëjtit afërsi. Tokës Zëvendësimi i potencialit ekuivalente produktive.	Kompensim të plotë me çmimet e tregut. Në rastet kur nuk ka është zhvilluar tregun se kompensimi do të përcaktohet përmes vlerën e zëvendësimit. Kompensimi cilado është më e lartë
Mbajtësi jo-titullar	Nuk ka kompensim me kusht	Ndihmë Zhvendosja në vend të kompensimit të tokës e zënë (të tokës, të holla, dhe aktive të tjera, punësim) për paktën rivendosur mjetet dhe standartet e tyre të jetesës në nivelet e para zhvendosje.	<ul style="list-style-type: none"> Asistencë Risistemimi për të rikthyer jetesën nivelit para-zhvendosje. Grupet e cënueshme mund të përfshijnë, por nuk kufizohen vetëm në: të varfër ose të pa tokë, gratë kryesuar familje, me aftësi të kufizuara dhe të moshuarit. Zaptuesit nuk do të ketë të drejtë për kompensim për të prekur paautorizuar / e paligjshme, komplotin e tyre të tokës, por për zgjerimet mbi tokë publike që ata do të kompensohen për material ndërtimor. Encroachers me humbjet ekonomike kanë të drejtë për ndihmë për restaurimin jetesën.
B. Humbja e shtëpive, Strukturat	Kompensimi në çmime të referuara nga Regjistri i Zyrës Reale;	Kompensimi me kosto të plotë zëvendësimi. Për shtëpive dhe strukturave kostoja e tregut e	Kompensimi në vlerën e zëvendësimit apo kompensim të

Familjet, familjet, pronarët Struktura	Kompensimi për strukturën pa titull me kusht që të kanë aplikuar më parë për legalizim në Agjencinë Legalizimit;	materialeve dhe punës për të ndërtuar një strukturë e zëvendësimit të një cilësi të ngjashme ose më të mirë se structure.If prekur në zgjidhjen dhe vendbanimeve fqinje nuk është e zhvilluar të tregut të pasurive të patundshme se kompensimi do të mund të përcaktohet me anë të vlerës së tregut .	nivelit të tregut cilado që të jetë më i lartë.
C. Humbja e Pasurive Ekonomike Familjet, familjet	Kompensimi me metodën e koston së vlerësimit të objektit.	Kompensimi me koston e plotë të zëvendësimit	Kompensimi me koston e zëvendësimit ose çmimin e tregut cilado është më e lartë.
D. Humbja e të ardhurave	Nuk ka dispozita	Masa për të ndihmuar njerëzit e prekur në përmirësimin e standardeve të tyre të mëparshme të jetesës, kapacitet të fituar të ardhura, dhe nivelet e prodhimit, ose të paktën rivendosjen e tyre	Asistencë për Rehabilitimin e jetesës humbur ose zvogëluar. Në rastin e familjeve pa tokë që vuajnë humbje të pjesshme ose totale të jetesës, ofrojnë opsione gjenerimin e të ardhurave dhe mekanizma mbështetëse.
E.Humbje i Burimeve të Komunitetit	Kompensimi nga Qeveria me vlerën e tregut.	asat për të ndihmuar komunitetet e prekura për të rivendosur ose ri-zhvilluar burimet e humbur e Komunitetit.	Kompensimi për rivendosjen ose rindërtimin burimet e humbura të komunitetit të tilla si strukturat fetare dhe kulturore, strukturave të ujitjes. Rikthe strukturat prekur pjesërisht.
F. Konsultimet	<ul style="list-style-type: none"> Akti i Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis përmban disa aktivitete konsultative që do të kryhen me popullsi ndikuar 	Sistemet për konsultime gjithëpërfshirëse, dokumentacion të plotë dhe të ankesave për rregullim të mekanizmave të jenë në vend	Konsultimet gjithëpërfshirëse me dokumentacionin e plotë dhe të ankesave për rregullim të mekanizmave të jetë në vend.

9. MEKANIZMI JOFORMAL I ANKIMIMIT PËRVEÇ SISTEMIT LIGJOR TË ANKESAVE FORMALE

Mekanizëm joformal i ankesave do të themelohet për banesa në vendbanimet ku do të zbatohen site për projekte specifike . Ky mekanizëm do të jetë në dispozicion për personat të prekur nën- projektit të jetë në gjendje për të adresuar çështjet e tyre dhe të jenë në gjendje për të zgjidhur para se të përdorin sistemin formal të ankimit ligjor . Pasi të nën- projektit është përcaktuar dhe printime paraprake të zonës së projektit specifik përcaktohen konsultim public këto do të organizohet me banorët fqinje . Në këto takime banorët dhe qytetarët e interesuar do të informohet në lidhje me mekanizmin e ankesave. Mekanizmi i ankimit do të jetë një komision me përfaqësues të Ministrisë së Energjisë dhe Industrisë, një person nga departamenti që do të jetë një homologu i lidhur me projektin , një person nga Agjencia Implementuese - CEZ Shpërndarje dhe një person i emëruar nga komuna. (a) Komisioni do të lehtësojë për çështjet që kanë banorët me Agjencinë Zbatuese gjatë periudhës së punëve . Nëpërmjet këtij mekanizmi banorët do të reagojë në ndonjë dëmtim të ndodhur gjatë punimeve ose ndonjë çështje tjetër që mund të lindin gjatë punës . (b) Në rast se projekti specifik ka ndikime që do të rezultojë në humbjen e aktiveve ose zhvendosjen e biznesit të vogël detyra e komitetit do të jetë për të lehtësuar ndërmjet Agjencisë Zbatuese të PAP dhe për të dalë me një shpërblimi të drejtë për PAP .

10. E DREJTA KOMPENSIMIT

Procesi i krijimit të së drejtës Matrix ka ndjekur procedurat e Bankës Botërore për kriteret e pranimit; të gjithë personat / familjet me ose pa një titull ligjor në pronën e tyre kanë të drejtë për kompensim.

Tre lloje të njerëzve që mund të preken nga procesi blerjes së tokës:

- 1) Ata që kanë të drejta formale ligjore mbi tokën (duke përfshirë të drejtat zakonore dhe tradicionale të njohura sipas ligjeve kombëtare);
- 2) Njerëzit të cilët nuk kanë të drejta formale ligjore mbi tokën në kohën e regjistrimit të popullsisë, por që kanë një pretendim për tokën që është e njohur ose njohur sipas ligjeve kombëtare; ose
- 3) Ata që nuk kanë të drejtë të njohur ligjore apo pretendim për vendin që zënë.

Drejtat e kompensimit për kategori të ndryshme të personave dhe aseteve (pronave) të drejtë që janë përmbledhur në tabelën e mëposhtme.

Kategoria e PAP	Pronwsi	Lloji i Projektit prekur drejta ose prona ose humbje	E drejta	Procesi dhe kushtet specifike	Vërejtje		
Pronari (1)	Toka	Humbja e pjesë të tokës dhe pjesa tjetër e parcelës është i zbatueshëm	Regjistrimi i parcelave të tokës në bazë të legjislacionit shqiptar, para shpronësimit, e lirë e koston	Transferimi i të drejtës së pronës përmes procesit të shpronësimit.	Gjatë kohë të jetës të projektit kjo është situatë e mundshme dhe nëse ndodh ajo mund të jetë në skaj të parcelës e madhe, sepse baza e vogël e nënstacioneve. Kjo mund të ndodhë në vendbanimet shumë të dendura dhe në qoftë se ndërtimi i nënstacioneve të reja dhe nuk ka asnjë parcelë dispozicion		
Pronari			<p>Kompensimi në para për tokën e prekur me koston e zëvendësimit (ekuivalent me vlerën e tregut të pronës, të mjaftueshme për të zëvendësuar asetet e humbura dhe të mbuluar koston e transaksionit) plus koston e transaksionit dhe taksat për të regjistruar tokën.</p> <p>Regjistrimi i parcelave të tokës në bazë të legjislacionit shqiptar, para shpronësimit, e lirë e koston</p> <p>Kompensimi Cash Tërë vendin prekur me një kosto të zëvendësimit ose</p> <p>Komplot Toka e një madhësie të ngjashme dhe karakteristikat, me një status të sigurt të pronësisë</p>			Transferimi i pronës të drejtë me marrëveshje miqësore gjatë procesit të shpronësimit.	Humbja e të gjithë tokës nuk pritët, pasi këmbë të shtypura është i vogël. Në vendbanimet e banuara zakonisht nënstacionet janë vendosur në skaj të zonës publike të tilla si një park.
Qiramarrës			Ndihmë në dhënien me qira të tokës alternative / pronave të rivendosur përdorim			Gjetja vendndodhjen alternative e karakteristikat të ngjashme të dhënë për përdorim me sigurinë e zotërimit të pronës (p.sh., me qira)	Kjo situatë ka gjasa

Pronari (1 dhe 3)	Prona komerciale (kiosk ose shitjen tendë)	Humbja e biznesit / ose me qira	Kompensimi për humbjen e të ardhurave të shkaktuara si rezultat i zhvendosjes përfshirë ndonjë dallimi në jetesën. Ndihma për të zhvendoste kiosk apo shitjen tendë	Kompensimi do të ofrohet deri në shërimin e lumë të ardhurave.	Kjo është edhe situata pagjasë hapësirë të vogël për shkak të kiosk ose shitjen tendë. Por nëse kjo ndodh ndihma rialokim do të jenë në dispozicion dhe për të ndihmuar për të gjetur një tjetër vend
Pretendim të pronësisë (2)	Toka	Humbja e tokës	Kompensimi në para për tokën e prekur me koston e zëvendësimit	Dhënie e ndihmës për të transferuar pasurinë në emrin e tyre	Njësoj si më sipër
Nuk ka të drejtë të njohur ligjore apo pretendim (3)	Toka ose Bisnesi	Humbja e tokës	Nuk ka të holla kompensim për tokën e prekur me koston e zëvendësimit. Kompensimi për strukturat në koston e zëvendësimit dhe ndihmën për të gjetur vendin e ri për të vendosur njëjtin biznes		Encroachers mëparshme për të prerë data do të ketë të drejtë për kompensim të zhvendosë një strukturë ose biznes të vogël
Pronar	Toka	Humbja e përkohshme e tokës apo qasje në tokë për shkak të shtrimin kabllor	Pagesa e qirasë për herë të tokës nuk është në dispozicion të pronarit apo shfrytëzuesit	Në rrethana, nëse pjesë e tokës do të mund të përdoren nga pronari / shfrytëzuesi ose të vëna kufizuar përdorimin se kompensimit përkatës do të ofrohen.	Duke pasur parasysh se toka për kabllor është shumë e ngushtë ndikimet do të jenë të papërfillshme.
Pronar	Bisnes	Humbja e përkohshme e tokës apo qasje në tokë për shkak të shtrimin kabllor	Kompensimi për ndërprerjen e biznesit		

11. KONSULTIMI PUBLIK, RRUGËT QË PRET, DATA, PJESËMARRJA DHE DOKUMENTET PËRKATËSE

Qytetarët e shqetësuar nga zonat në fjalë , zyrtarët e komunave dhe qytetarëve nga fshatrat do të informohen për faqe të veçanta të projektit / s . Konsultimi publik do të organizohet në vendbanimet ku do të bëhen veprat siç janë rehabilitimin e nënstacioneve dhe të mundshme nën- stacioneve të reja . Konsultimet publike do të organizohen për informimin e qytetarëve fqinje në lidhje me llojin dhe qëllimin e punëve dhe sidomos për të shmangur ndonjë nevojë për tokë ose ndikimin e biznesit të vogël . Site konsultim publik specifik do të konsiderohet si datë ndërprerje në rast ndikimet mbi pronësinë e ndonjë aktivi ose përdorimin e çdo aktivi nuk mund të shmanget . Pasikonsultimit publik të finalizohen dhe faqe të veçanta gjurmët e këmbëve të projektit do të diskutohet fotografi do të merret dhe situata aktuale do të regjistrohen . Përmbajtja e konsultimit publik do të jetë pjesë e Rap / LPA e cila do të shpaloset në ëëë e agjencisë implementuese si dhe në hapësirën publike të vendbanimit ku do të zbatohet projekti specifik faqe .

Gjithashtu gjatë këtij konsultimi publik banorët fqinje do të informohen me informacionin e kontaktit në Agjencinë Implementuese të Projektit për çdo pyetje shtesë dhe gjatë kryerjen e punëve, si dhe me personin e kontaktit, emri dhe kontakt e personit përgjegjës nga ministria përkatëse. Informacioni i kontaktit do të jetë e rëndësishme që të mundësojnë qytetarëve për të shprehur ndonjë shqetësim që do të lindin gjatë kryerjen e punëve. Përmes këtij kontakti qytetarët fqinje do të jetë në gjendje për të trajtuar ankesën e tyre për marrëveshjet joformale për çështjet gjatë punimeve pa ndonjë nevojë për të shkuar në gjykata dmth nëse ndodh dëmtimi gjatë periudhës së punëve.

12. PËRGATITJA E RAP, SHQYRTIMI DHE MIRATIMI

Siç u tha më parë, politika e Bankës Botërore mbi zhvendosja jovullnetare OP4.12 është shkaktuar për shkak se projekti do të financojë investimet që mund të kërkojnë marrjen e pavullnetshme e tokës, aktiveve të tjera ose ndikim ekonomik. Pasi, vendndodhjen e zonave ku do të bëhen investimet janë të njohura në kohën e përgatitjes së nën-projekteve, identifikimi i këtyre zonave do të made. In rast se do të ketë nevojë për tokë për të fituar dhe njerëzit do të ndikohet, në atë fazë, OP4.12 bën thirrje për përgatitjen e raps individuale që duhet të jenë në përputhje me këtë RPF.

Për të adresuar ndikimet sipas kësaj politike, zhvendosjes dhe kompensimit plane duhet të përfshijnë masa për të siguruar që personat e zhvendosur janë:

- a) *informuar në lidhje me opsionet dhe të drejtat që kanë të bëjnë me zhvendosjen dhe kompensimin e tyre.*
- b) *konsultuar më, solli zgjedhje në mes, dhe të pajisur me teknikisht dhe ekonomikisht të realizueshme alternativat e kompensimit.*
- c) *Me kusht kompensim të shpejtë dhe efektiv në kosto të plotë zëvendësimi për humbjet e aseteve dhe aksesit, që i takon projektit.*

13. PROCESI PËR PËRZGJEDHJEN DHE I PËRGATITJES SË RAP

RAP do të përgatitet nga Njësia e Menaxhimit të Projektit (PMU) , në bashkëpunim me Departamentin Ligjor , inCezShperndarje . PMU ka përgjegjësinë dhe do të marrë të gjitha hapat e nevojshme në koordinim me Ministrinë e Industrisë dhe Energjetikes për zgjidhjen e ndonjë rast të tokave private ndikimet apo përdorimin e tokës nga persona privatë .

- Pasi , investimi dhegjurmë paraprak i projektit të lokacionit specifik është përcaktuarPMU do të përcaktojë nëse ka ndonjë ndikim të tilla si blerjen e tokës private ose ndonjë tokë në përdorim nga personat privat ose çdo zhvendosje .
- Konsultimi i parë publik do të kryhet për të diskutuar alternativat për vendndodhjen e saktë të investimeve .
- Në rast se është e nevojshme për përgatitjen e RAP se PMU do të përgatisë një raport të shqyrtimit , ku ndikimet do të përcaktohet (kjo është situata ku ndikime të tilla si los e aktiveve ose zhvendosjes nuk mund të shmanget
- PMU do të mbajnë konsultime me personat e prekur dhe minuta rekord të përdëllimeve . Sipas parimeve të parashtruara më lart të konsultimit me personat e prekur do të jetë në lidhje me mënyrat e kompensimit dhe nivelin e kompensimit
- PMU do të përgatisë një RAP hedhjen kornizë planin , buxhetin dhe kohore për zbatimin e RAP .
- PMU do të paraqesë RAP për asnjë kundërshtim për Bankën dhe do të vazhdojë me implementimin mbi marrjen e Nob .
- Prokurimi i mallrave dhe punimeve nuk mund të fillojnë para zbatimit të kënaqshëm të RAP

Njësia e Menaxhimit të Projekteve e koordinimit CezShperndarjein me Ministrinë e Industrisë dhe Energjetikës do të zbatojë shpronësimin kur është e nevojshme (ose blerjen e tokës nga sektori privat)

14. RISISTEMIMI FINANCIMI, VLERËSIMET E KOSTOS, RRJEDHËN E FONDEVE, DHE MARRËVESHJET TË PAPANASHIKUARA

Shpenzimet për çdo ndikimet e mundshme sociale të tilla si ndikimet e tokës në bazë të përkohshëm ose të përhershëm ose ndonjë nevojë për dislokimin e një biznesi do të financohet nga fondet e agjencisë implementuese . Kompania e shpërndarjes elektrike do të krijojë një fond për kompensimin nëse investimet do të ketë ndikime të tilla si humbja e pasurive ose zhvendosjes . Siç u përmend më lart në seksionin për ndikimet e mundshme vlerësimet për ndikimet e mundshme janë të përcaktuara më poshtë

- Humbja e përhershme e aseteve për shkak të ndërtimit të një të ri - nënstation në një tokë private do të ndikonte një ngastër prej maksimum 200 metra katrore . Në rast të gjithë komplot duhet të shpronësohet varg e komplotit mund të kushtojë nga qindra çift euro deri në 10.000 ose 20.000 euro në varësi të lokacionit .
 - Humbja e përkohshme e aseteve kryesisht për shtrimin e kabllit me siguri do të kushtojë pak
 - Zhvendosja e mundshme e kiosk dhe shitjen kanë tendencë mund të jetë në mes të disa qindra euron dhe të shkojnë deri në 10,000 euro
- Megjithatë , nëse do të ketë nevojë për disa shpronësimin ose zhvendosjes kostot mesatare do të jetë shumë më e vogël se sërë parashikuar në seksionin . Agjencia zbatuese do të caktojë fondin , i rreth 20.000 eurosh për t'u përdorur në rast të nevojshme për shpronësimin ose që do të përdoren si paparanashikuara nëse dëmet ndodh gjatë kryerjes së punës . Këto fonde të

dedikuara do të përdoren për të paguar ose për shpronësim të mundshëm apo për të paguar nëse ndonjë dëm është shkaktuar gjatë kryerjes së punëve . Kompensimi për shpronësimin do të paguhet një herë LPA është përgatitur dhe Nob është marrë nga Banka dhe procesi i shpronësimit përfunduar . Më pas ,NJZP dhe departamenti ligjor do të autorizojë pagesa nga fondet e dedikuara për personat e prekur .

15. MODEL I RAP

Plani i Veprimit për Zhvendosje do të jetë i përgatitur për projektin në bazë të Kornizës Politikave ri-sistemim. Një Plan i Veprimit për Zhvendosje (RAP) do të hartohet nga Agjencia e Zbatimit të Projektit ose më specifik është Njësia e Menaxhimit të Projekteve me departamentin ligjor , duke përcaktuar procedurat që do të ndjekë dhe veprimet që do të marrë për të rivendosur siç duhet dhe të kompensuar njerëzit dhe komunitetet e prekura . RAP duhet të identifikojë gamën e plotë të njerëzve të prekur nga projekti dhe të justifikuar zhvendosjen e tyre pas shqyrtimit të alternativave që do të minimizuar apo shmangur zhvendosjen . RAP përshkruan kriteret e përshtatshmërisë për palët e prekura sipas këtij kuadrin politik Zhvendosjes , përcakton normat e kompensimit për pasuritë e humbura , dhe përshkruan nivelet e ndihmës për zhvendosjen dhe rindërtimin e dëmtuar nëse do të ketë ndonjë zhvendosje . Plani i Veprimit për Zhvendosje duhet të përmbajë :

- Procesverbali i çdo mase të marrë për të zvogëluar blerjen e tokës dhe ndikimet e strehimit nëpërmjet ndryshimeve në hartimin e projektit do të tregohet në konsideratë .

- Identifikoni aktorët kryesorë dhe të zhvillojë konsultime kuptimplotë me ta në lidhje me projektin dhe efektet e zhvendosjes. Identifikuar ndonjë grupet e prekshme që mund të kërkojnë ndihmë të veçantë dhe të konsultohet me ta .

- Të kryhet një regjistrim të njerëzve të prekur dhe të pronës prekura . Të krijuar një bazë të të ardhurave dhe shpenzimeve . Konsultohuni me agjencitë (qendrore , si dhe në nivel lokal) përgjegjës për blerjen e tokës , zëvendësimin e tokës, vlerësimin e aseteve , dhe normat e kompensimit .

- Rishikimi ligjet , rregulloret dhe direktivat që zbatohen në tokë blerjes , zhvendosjen dhe kompensimin . Përgatitja e amzës të drejtën renditur të gjitha efektet e përvetësimit të përhershëm , si dhe të përkohshëm të tokës . Vendosja e kriterëve për të drejtën e ndihmës të zhvendosjes dhe përfitimet e prekur nëse do të ketë ndonjë formë e zhvendosjes .

- Përgatitja e një kornizë për pjesëmarrjen e PAP . Të gjitha PAP duhet të konsultohen në mënyrë kuptimplotë gjatë projektimit të drejtat dhe implementimin e marrjes së tokës dhe zhvendosjes nëse ka. Përgatitja e një kuadri institucional që përcakton përgjegjësitë për të siguruar kompensim dhe për zhvendosje të ndërmarrë punë të zhvendosjes , të marrin përgjegjësinë për restaurimin e të ardhurave , mbikëqyrur , menaxhuar dhe monitoruar zbatimin e marrjes së tokës , zëvendësimin e tokës dhe aktivitetet e zhvendosjes.

- Përgatitja e një plan monitorimi dhe vlerësimi , duke identifikuar përgjegjësitë, kornizë kohore , dhe treguesit kryesorë . Specifikoni kuadrin kohor për monitorimin dhe raportimin .

- Përgatitja e një kohë të detyruar afatet e zbatimit për blerjen e tokës dhe rivendosjen në lidhje me orarin e zbatimit të miratuar për komponentët e projektit, duke treguar se si PAP do të kompensohen para blerjes aktuale të vendit të prekur , ose para prishjes së ndonjë strukturave të prekura .

- Të përgatisë një buxhet individual . Përgatitja e blerjes të tokës dhe zhvendosjes kostot indikative (nëse ka) . Përgatitja alokimin buxhetor dhe kohën . Specifikoni burimet e financimit dhe të procesit të miratimit . Përgatitja e një vlerësim vjetor të buxhetit për rivendosjen sipas kategorisë e madhe e shpenzimeve .

Të gjitha pikat e mësipërme për raps veçanta do të përgatitet për investime gjatë zbatimit të projektit , nëse blerja e tokës dhe zhvendosja është expected. The Banka Botërore do të duhet për të pastruar dokumentin para zbulimit .

Të gjitha pikat e mësipërme për raps veçanta do të përgatitet për investime gjatë zbatimit të projektit , nëse blerja e tokës dhe zhvendosja.

Annex 1 – Pictures of the potential areas of rehabilitation

